

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/13300,Atlas-historyczny-Gorny-Slask-w-XX-wieku-Zbior-map-edukacyjnych.html>

24.04.2024, 17:51

Atlas historyczny. Górny Śląsk w XX wieku. Zbiór map edukacyjnych

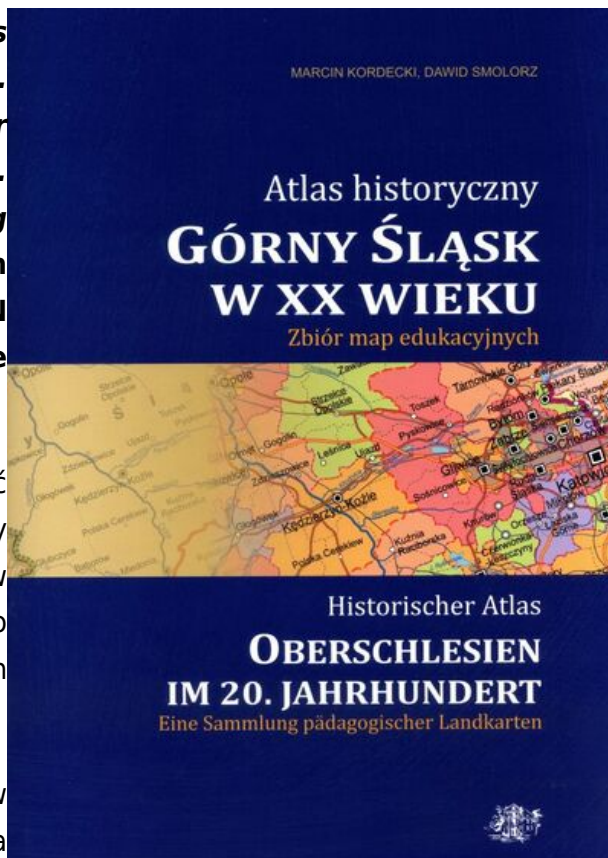
Marcin Kordecki, Dawid Smolorz, *Atlas historyczny. Górny Śląsk w XX wieku. Zbiór map edukacyjnych / Historischer Atlas. Oberschlesien im 20. Jahrhundert. Eine Sammlung pädagogischer Landkarten*, Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, IPN Oddział w Katowicach, Gliwice-Opole 2013, 48 s.

Mimo iż od ponad 20 lat istnieje możliwość przekazywania historycznej prawdy dotyczącej wielokulturowych regionów Polski, wiele wątków z przeszłości Górnego Śląska ciągle jeszcze pozostaje nieznanymi nawet dla dużej części jego mieszkańców.

Atlas Górnego Śląska, przedstawiający w formie graficznej najważniejsze zagadnienia z XX-wiecznej historii regionu, jest wydawnictwem, jakiego na rynku nie było od wielu dziesięcioleci. Ze względu na prezentowane w nim treści przyczyni się on do popularyzacji wielokulturowej przeszłości regionu, prezentując przy tym w atrakcyjnej, graficznej formie wydarzenia, które wpłynęły na losy setek tysięcy mieszkańców regionu.

Grupą docelową są przede wszystkim młodzi odbiorcy, młodzież szkolna, ale także ogół osób zainteresowanych historią regionu. Jako że od dziesięcioleci nie pojawiło się na rynku żadne porównywalne wydawnictwo, należy oczekiwać, iż przede wszystkim szkoły będą zainteresowane pozyskaniem atlasu jako ważnej pomocy naukowej w nauczaniu historii powszechnej i regionalnej.

Atlas zawiera 33 mapy główne, przedstawiające w graficznej formie najważniejsze wydarzenia w XX-wiecznej historii regionu. Wśród ważnych momentów z przeszłości

Atlas historyczny. Górny Śląsk w XX wieku. Zbiór map edukacyjnych

Górnego Śląska przedstawiona została sytuacja językowa w regionie w pierwszych dziesięcioleciach XX w. (czyli przed wielkimi ruchami migracyjnymi), walki wokresie powstań śląskich, wyniki plebiscytu, w ramach którego mieszkańcy Górnego Śląska mieli opowiedzieć się za przynależnością do państwa polskiego lub niemieckiego oraz mniej znane wątki z okresu kształtowania się granicypolsko-czechosłowackiej na Śląsku Cieszyńskim. Duża część atlasu poświęcona jest funkcjonowaniu regionu w granicach dwóch państw w okresie międzywojennym. Tak więc obok kuriozów granicznych na wytyczonej w 1921 r. granicy polsko-niemieckiej wregionie przedstawiona została m.in. komunikacja w podzielonym granicą regionie, nie zrealizowane propozycje podziału Górnego Śląska po I wojnieświatowej, sytuacja gospodarcza, życie mniejszości narodowych, sytuacja wyznaniowa, zmiany nazw miejscowych w okresie hitlerowskim oraz wyniki wyborów w polskiej i niemieckiej części regionu. W rozdziale dotyczącym najważniejszych wydarzeń w XX-wiecznej historii regionu, czyli tych związanych z II wojną światową, uwzględniono m.in. niemieckie prowokacje graniczne w sierpniu 1939 r., walki we wrześniu 1939 r. i zajęcie polskiej części regionu przez wojska niemieckie, aparat represji w okresie hitlerowskim (filie obozów koncentracyjnych i obozy jenieckie), naloty alianckie na zakłady przemysłowe w opolskiej części regionu a także przebieg linii frontu i walki w regionie zimą wiosną 1945 r. W części poświęconej powojennej historii Górnego Śląskznajdują się m.in. mapy przedstawiające polsko-czechosłowacki konfliktgraniczny w II połowie lat 40., miejsca wystąpień wolnościowych i antykomunistycznych w 1956 r., 1968 r. i w latach 80., a także rozwój urbanistyczny wybranych miast górnośląskich w okresie PRL. Ponadto na osobnej mapie opisano zmiany granic administracyjnych w regionie w okresie powojennym. Każda mapa zawiera obszerny opis (legendę), stanowiący uzupełnienie graficznej części materiału, a niektóre zawierają także mniejsze mapy cząstkowe.

Wydawcą atlasu jest Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, współwydawcą – Oddział Instytutu Pamięć iNarodowej w Katowicach.

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI \(pdf, 1.38 MB\)](#)

Gdzie kupić publikacje: